

వృక్ష వదిలివిన ముంజుల్లనం

“రంగయ్యా! నా మాట విను! వెద్ద వాళ్లతో గూడిన పని! ఆయన చూస్తే నా గ్రామంలో తెల్లా వెద్ద రైతు! వైగా-నర్సం! ఇది నీకు మాత్రమే సాధ్యమయ్యే పని! కాబట్టే- నన్ను నీ వద్దకు పంపాడు! బాగా ఆలోచించుకో! గతించిన విషయాలను మనసులో ఉంచుకోని, ఇంకా పంతాలకు, పట్టంపులకు పోవడం ఏమంత మంచి పని అనిపించుకోదు! అందుకే ఈ సహాయాన్ని నీ వాయనకు తప్పకుండా చెయ్యి! వైగా ఆయన నీ రుణం ఉంచుకోడు గూడాను!” వేపపుల్లతో పళ్లు తోముకుంటూ- “పంతులు” అని పిలువబడే ఆ వ్యక్తి వృద్ధుడైన రైతు కూలి రంగయ్య గుడిసె ముందు నిలువబడి అతనికి నచ్చచెప్పడానికి శత విధాలా ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

“అయ్యా! మీరు నడుపుకున్నోరు! అన్నీ తెలిసినోరు! కాని, నా కడుపులో

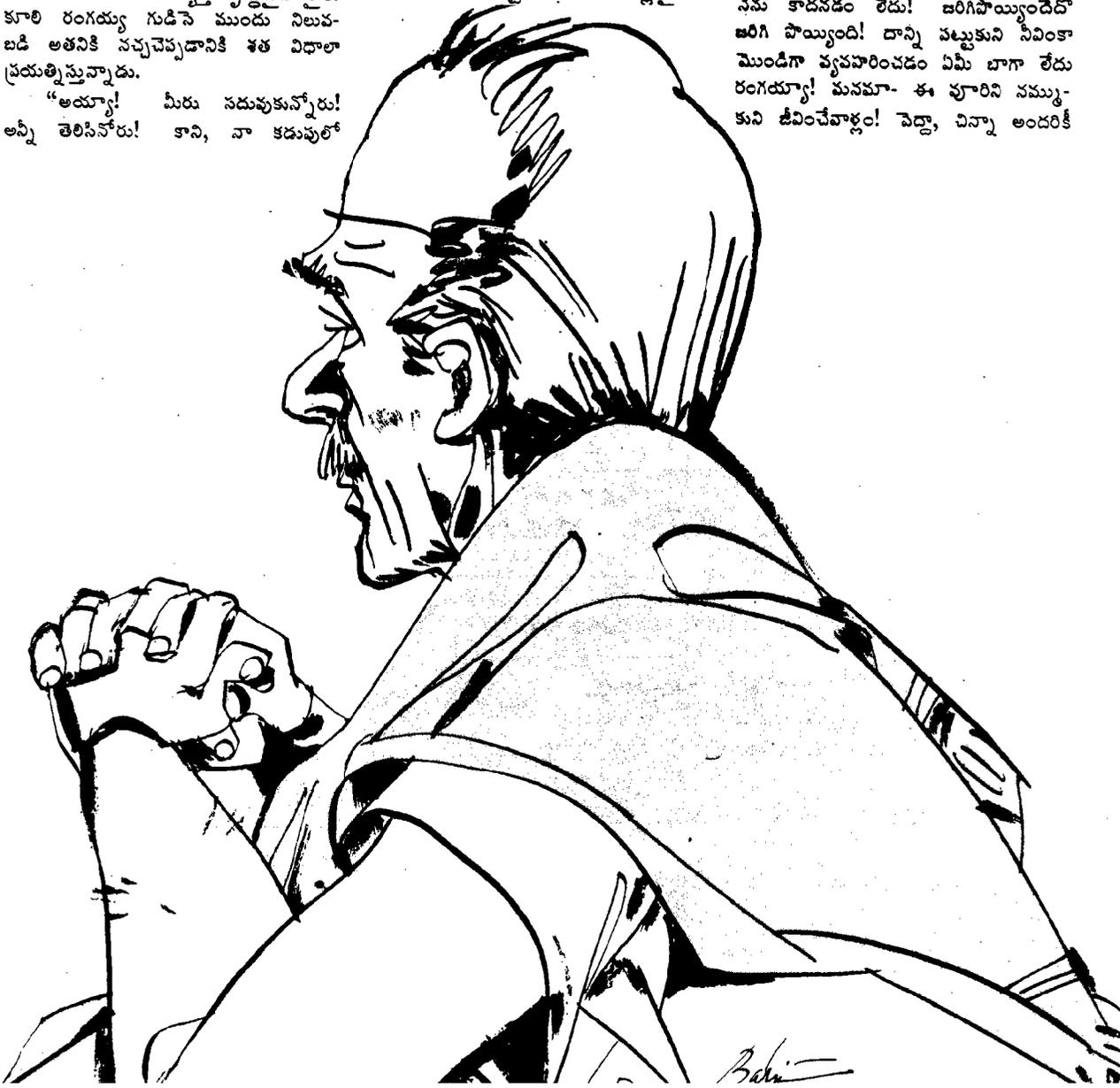
వోసిపచ్చె
వెంకట
సుబ్బారెడ్డి

మండే మంట మీకేం తెలుస్తదయ్యా! మేమెంత కూటికి లేనోల్లమైనా- కూలి నాలి చేసుకుని పొట్టు చోసుకునే వాల్లమైనా-

మాకూ మానం, మర్యాద బంటాయయ్యా! అందుకే నేను మాత్రం నా వేనం పోయినా సరవాలేదుగాని అల్ల యింటి దరిదాపులకు గూడా రాను! రాలేను. చమించడమయ్యా!” అన్నాడు రంగయ్య వణకే కంఠంతో. పంతులుతోటి నర్సం గారింటికి వెళ్లడానికి అతడు ససేమిరా అంగీకరించడంలేదు!

ఎందు పుల్లల్లాంటి కాళ్లు, చేతులు కలిగి- ఉన్న బక్క ప్రాణి అత్యాధిమానానికి పంతులు ముక్కుమీద వేలేసుకున్నాడు. అయినప్పటికీ తన ప్రయత్నాన్ని విరమించలేదు.

“విజమే రంగయ్యా! నీ మాటను నేను కాదనడం లేదు! జరిగిపోయిందేదో జరిగి పోయింది! దాన్ని పట్టుకుని నీవింకా మొండిగా వ్యవహరించడం ఏమీ బాగా లేదు రంగయ్యా! మనమా- ఈ పూరిని నమ్ము- కుని జీవించేవార్లం! పెద్దా, చిన్నా అందరికీ

అనుకూలంగా వదులుకుంటేనే గాని మనకు గడవదు!” అని పంతులు అనగానే రంగయ్య చివాలున తలెత్తి-

“ఆ మాటనాకు సామీ! ఈ ఊరు గాకపోతే ఇంకో ఊర్లన్నీ కట్టం చేసుకొని బతికేవోళ్లకు ఏ ఊరైతేనేం! నేను మాత్రం నా గొంతులో వేనముండగా ఆల్లింటికాడ అడుగు పెట్టను!” రంగయ్య తలను అడ్డంగా ఊపేడు. ఇక లాభం లేదనుకుని పంతులు చివరిసారిగా-

“ఆఖరుమాటగా చెబుతున్నా రంగయ్యా! నీవు గొప్ప నిజాయితీగల్గివాడివని ఊరందరికీ తెలుసు! ఇప్పుడు నీ మంచితనాన్ని మరోసారి రుజువు చేసుకోవడానికి ఇది నీకు మంచి అవకాశం. అవకాశం చేసిన వాడికి ఉపకారం చెయ్యమని మన పెద్దవాళ్లు చెప్పారుకదా! అంచేత ఆ సద్భావంతోనైనా నీవు ఆ ఉపకారాన్ని వాళ్లకు చెయ్యి! ఈ విషయమై అమ్మగారు కూడా నీతో మరీ మరీ చెప్పమన్నారు!” ఎంతో అనునయంగా నచ్చచెప్ప సాగేడు పంతులు.

“అంతపెద్ద మనసు నాకు లేదయ్యా! నేను అలుపుడిని! దయచేసి నన్నొక వదిలి పెట్టండి! ఇప్పుడికే యెండబడిపోయింది! పొలంలోకి ఎల్లాల గడ సామీ!” అంటూ మెల్లిగా గుడిసెలోకి జారుకుని-

“సిన్నీ! సద్ది కలుపు తొందరగా!” అన్నాడు రంగయ్య. ఇరవై సంవత్సరాల ప్రాయం గల తన ఏకైక పుత్రుడు చిన్నితో. ఇది లొంగే ఘటం కాదని నిర్ణయించుకున్న పంతులు తిరుగుముఖం పట్టాడు.

చిన్ని చచ్చి కలిపి రంగయ్య దోసెట్లో

పోయిపోగింది. అతడి మెదడు పొరల్లో ఆనాటి దుర్బలన తలుక్కున మెరిసి మాయమైంది. గుండె కలుక్కుమనగా “ఘా” అని నోటిలోని చచ్చిన ఉమ్మేసి, చేతులు కడుక్కుని లేచాడు.

చిన్ని తండ్రి చర్యకు విస్తుపోయి, “ఏం అయ్యా! సద్దిలో ఉన్నేమైనా ఎక్కువ పడిందా?” అని అడిగింది అమ్మయకంగా.

“ఏంలేదులే! నేను పోతుండా గాని మద్దేనేలకు మెరక చేసికాడికి కూడెత్తకరా!” అంటూ రంగయ్య చరచరా వెల్లిపొయ్యాడు చిరిగిన పాత తుండుమ భుజాన వేసుకుని. చిన్ని తన తండ్రి వెళ్లిన వైపు చూస్తూ నిలుచుండిపోయింది చాలీ చాలని పమిటను నవరించుకుంటూ.

చిన్నికి పుట్టుకతోటే ఒక కాలు అవిటి. మూడేళ్ల ప్రాయంలోనే తల్లిని పోగొట్టుకున్న అభాగ్యురాలు. తనను ప్రాణంతో సమానంగా పెంచి పెద్ద జేసిన తండ్రికి వేర కింత ఉడకేసి పెట్టి రుణం తీర్చుకుంటున్న ఉత్తమురాలు!

★ ★ ★

అప్పటికి సుమారు మూడు సంవత్సరాల క్రితం-

రంగయ్య కూలి పనికి వెళ్లి రాత్రి ప్రాద్దుపోయి ఇంటికి వస్తున్నాడు. గుడిసె ముందు కుక్క ఒకటి వెళ్లికిలా పడుకుని గుండెలు పగిలేలా రోదిస్తున్నది! రంగయ్య దాన్ని “శేయ్!” అని అదిలించి నెమ్మదిగా గుడిసెలోకి అడుగు పెట్టాడు కలవరపడుతూ.

గుడిసె లోపల తన కూతురు చిన్ని నేలమీద కూర్చుని, మోకాళ్లలో తలను దూర్చి,

ఎక్కిళ్లు పెడుతూ రోదిస్తున్నది! రంగయ్య లోపల అడుగు పెట్టగానే ఆయన కాళ్లను చుట్టుకుని హృదయవిదారకంగా విలపించసాగింది! కుక్కలు చింపిన విస్తరిలా ఉన్న కూతుర్ని చూడగానే రంగయ్య గుండెలు బ్రద్దలై పోయాయి! అచేతనుడైపోయాడు! కొంచెం సేపటికి తేరుకుని, నెమ్మదిగా ఆమెను లేపి, మలక మంచం మీద కూర్చోబెట్టి, తాను ప్రక్కన కూర్చుని, వీపు నెమ్మరుతూ బుజ్జగించి- “ఏం జరిగిందో నెప్పమ్మా!” నా బంగారు తల్లీ! నీ ఏడుపును నేను సూడలేనమ్మా!” అని బ్రతిమాలసాగేడు.

కొంచెంసేపటికి చిన్ని తమాలుంచుకుని జరిగిన ఘోరాన్ని నెమ్మది నెమ్మదిగా చెప్పసాగింది.

“పొద్దుకొండలో పడ్డాక నెన్నారాయుడు వచ్చిండు! గుడిసె ముందు నిల్చేనున్న నన్ను “చుట్ట కాల్చుకోను నిప్పన్న” మన్నడు! నిప్పు తేను గుడిసెలోకి వచ్చినా! నప్పుడు గాకుండా నా ఎనకనే లోపలికి వచ్చి, నన్ను గెట్టిగా వాటేసుకున్నడు! అరవబోతే నోటి మీద చెయ్యేసి అదిమిండు! “అరితై సంపేత్తా! అంటూ నా గొంతు మీద నెయ్యేసిండు! ఊపిరాడక గిలగిలా తన్నుకున్నా వదిలిపెట్టలా! నేను భయంతో గడగడ పనకతా ఉంటే నన్ను కిందపడేసి.... నన్ను... నెరిసిండయ్యా!”

చిన్ని ఏడుపు కట్టులు తెంచుకున్నది. రంగయ్య గభాలున మంచం దిగి-

“ఆ సరపంచి బామ్మర్ది నెన్నారాయుడా? నా కొడుకు వాడింత పని జేసిండా! వాడికేం పొయ్యే గాల మొచ్చిందమ్మా! మనింట్లో దూరి నీకీ అన్నాయం నెయ్యడానికి వాడికేం అవకాశం సేసినం మనం? మనమేనాడైనా వాడి సొమ్ము తిని ఎగేసినమా లేక వాడి మోసేతి కింది నీళ్లు తాగుతుండమా! మన కట్టం మనకు తప్పదే! అసలు వాడేం మనసులో బెట్టుకోని మనింట్లో దూరిండు? నలుగురిలో మన పరువేంగాను? ఎంత లేనోలమైనా మనకేమీ మానం మరియూదలు లేవా? నిన్ను సూత్తంతు నా కళ్లు తిరిగి పోతందయే తల్లీ! తల్లి లేని పిల్లవు, గోపుతో సమానమైన దానివే నువ్వు! నిన్నీ అన్నాయం నెయ్యడానికి వాడికి మనపెట్టాచ్చిందమ్మా! వాడి చేతులిగిపోను! ఎప్పటికైనా ఒకయ్య సేతిలో పెట్టి నా అరుపు దించుకుందామని నేను ఆశపడతా ఉంటే నిన్నీ గతి పట్టిచ్చినాడే వాడు! ఇక నీ బతుకేగాను తల్లీ! నా గుండెలు పగిలి పోతుండయ్యే తల్లీ!” అంటూ

టిట్ ఫర్ టాల్-24

“పిల్ల నచ్చిందిగా ముహూర్తాలు చూద్దామా?”

మరి కొన్ని వాగ్వాణాలు

“మీ కందరికీ నచ్చగానే సరిపోయిందా? నాకు పిల్లాడు నచ్చలేదు.”

- ఎస్. శ్రీనివాసమూర్తి (నెల్లూరు)

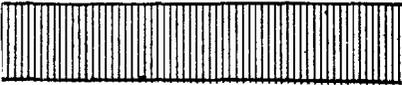
“పిల్ల నచ్చితేసరా ఏమిటి? ఆమె చేనే ఉద్యోగం కూడా నచ్చాలి కదా!”

- ఎ. రాంబాబు (తుని)

“పిల్ల నచ్చగానే సంబరం కాదండీ- పిల్లాడుకూడా నచ్చాలిగా?”

- ఎస్. నరసింగరావు (విశాఖపట్నం)

- డి. జ్యోతి నరసింహారావు (నూజివీడు)

నేలమీద కూలబడి రంగయ్య గుండెలవిసేలా, విలపించసాగేడు!

కొంచెం సేపటికి సర్దుకుని, ఏడుపుని దిగ్గమింగి-

“నేను బోయ ఆ సరపంచితోనే మాట్లాడొస్తా! నెయ్యిన్నం తిన్న ఆ పెద్దమనిషి మనకు నాయం ఎట్టా నెయ్యిదో సూద్దం” అంటూ రంగయ్య గుడిసె వెలువలికి వచ్చాడు. సర్పంచ్ గారింటి వైపుకు భారంగా అడుగులు వేయసాగాడు.

రాత్రి తొమ్మిది గంటలు కావస్తున్నది. అప్పటికే పొలాల్లో పనులుచేసి అలసి వచ్చిన జవాలు కలో అంబలో త్రాగి నిద్రలోకి జారు కుంటున్నారు.

మనక వెన్నెల... ఆ సమయంలో - సర్పంచ్ తన యింటి ఆవరణలో- ఆరు-బయట కుర్చీలో కూర్చుని, తాపీగా చుట్ట త్రాగుతున్నాడు. ఇవారుమంది ఆయన ముఖ్య అనుచరులు నేలపై చతికిలబడి, తమకు తోచిన విధంగా - కల్లబొల్లి కూతలు కూస్తూ - ఆయనకు ఆనందాన్ని కలిగిస్తున్నారు.

రంగయ్య రాక వారి ఆనందానికి అంత-రాయాన్ని కలిగించింది. రంగయ్య కన్నుల నుండి అశ్రువులు జలజల రాలుతుండగా- గద్గద స్వరంతో - తన బిడ్డకు జరిగిన అత్యాచారాన్ని విప్పించుకున్నాడు.

“అయ్యా! మేం దిక్కులేని పచ్చులం! మాకు జరిగిన ఈ అన్యాయం సూడండయ్యా! మాకు నాయం నెయ్యండయ్యా! గొప్ప మనసున్న మారాజులు మీరు! బిడ్డలను గన్న తండ్రులు” అంటూ చేతులు జోడించి అర్థించాడు.

సర్పంచ్ చుట్టను గట్టిగా పీల్చి, పొగ వదిలి రంగయ్యను ఏగాదిగా చూచాడు. చిరా-గ్గా ముఖం పెట్టి -

“అంతా అయిపోయే ఇప్పుడు నన్నేం జెయ్యమంటున్నా?” అని ప్రశ్నించాడు.

“మాకు నాయం నెయ్యమంటుండా సామీ!”

తిరిగి అదే వేడికోలు.

“ఏమి నాయం చెప్పాలయ్యా! వాడే-మో గడ్డి దిసే నాయాలు! యాడున్న నానా గడ్డి వాడికి జాలడంలేదు! ఇలా నేను రోజూ వాడి కేసులన్నీ విచారిస్తూ ఉండాలంటే ఇక నాకు వేరే చనెం లేకుండా పొద్దున్నమానం అదే సరిపోయింది! అందుకు నేనీ మద్దె వాడి సంగతి పట్టించుకోవటం అసలు మానేసినా! ఏం చేస్తాం రంగయ్యా! పోయిన మానం మల్ల రాదు! ఎట్లగో సర్దుకుపో!” అన్నాడు సర్పంచ్ తేలిగా.

సలభీమపాకం

కచూరి

ఒక కప్ప గోధుమపిండి, మూడు కప్పల పచ్చిబటానీ గింజలు, ఒక కప్ప నెయ్యి, తగినంత పోపు- మిరియాలు, అల్లం, ఉప్పు.

ముందుగా గోధుమపిండిలో కొద్దిగా నెయ్యిపోసి, చిటికెడు ఉప్పు వేసి, నీళ్ళుతగినంతగా వేసి పూరి పిండి మాదిరిగా కలిపి పెట్టుకోవాలి.

బటాని గింజలు తొక్కలు తీసి తగినంత ఉప్పు వేసి మిక్సిలో వేయాలి. ఈ పిండి గట్టిగా కచ్చాపచ్చాగా వుండాలి.

మిరియాలు, మసాలే దినుసులు, అల్లం మెత్తగా నూరి ఈ బటాని పిండిలో కలపాలి. కొద్దిగా నెయ్యి కూడా పోస్తే రుచిగా వుంటుంది.

ఈ పిండిని మనకి కావలసిన నైజా-లో వుండలు చుట్టుకుని పెట్టుకోవాలి. తర్వాత గోధుమపిండిని తీసుకొని సమమైన నైజాలో వుండలు చేసి పెట్టుకోవాలి.

పూరి ప్రెస్ తీసుకొని గోధుమపిండి వుండలని పూరి మాదిరి ఒత్తుకుని, ఈ వత్తిన పూరి మధ్యగా బటాని వుండని వుంచి, గోధుమపూరితో లోపలి వుండ కనబడకుండా కప్పాలి. అన్ని కచూ-రీలు తయారు చేసుకోవడం అయ్యాక బాణలిలో నెయ్యిపోసి (లేదా నూనెగాని) ఈ కచూరీలను గోధుమరంగు వచ్చేదాక వేయించాలి.

-శ్రీప్రియ (అత్తరి)

“అంతేలే రంగన్నా! అయ్యగారి మాటి-ని ఎత్తిపో!” సర్పంచ్ అనుచరులు వంత పాదారు.

వారి మాటలకు విచలిత మనస్కుడైన రంగయ్య -

“ఇదేసా సామీ మీ నాయం? అమా-యకురాలు! కుంటిది! నోరూ వాయా లేని ఆ అవిటి బిడ్డను అలా అన్నాయం సేసి వచ్చినాడే మీ బాక్కుర్తి! పిలవనంపి యిశారన జరిపించేది గూడా లేదా సామీ? ఎప్పురి బిడ్డయినా ఒకటే గదా అయ్యా! దరమ వెలుపులు మీరని వచ్చినానయ్యా!” అన్నాడు వినయంగా.

అతని మాటలు జాలిగొల్పుతూ పాషాణ పృథయులను గూడా కరిగించేవిగా ఉన్నాయి! కాని, దయాదాక్షిణ్యాలు ఏ కోశావా లేని ఆ సర్పంచ్ కు అంతా హేళనగా ఉంది! నెమలి కన్నీరు వేటుగానికి ముద్దా!

“రంగయ్యా! ఈ సోదంతా ఎందుకు గాని - ఇక ఇంటికెళ్లి, దిట్టంగా తిని, అయిగా పండుకో పో! నేను రేపు వాడిని పిలవనంపి, గట్టిగా మందలిస్తాపో! మళ్ళీ మీ గుడిసె దాపులకు రావద్దని గట్టిగా జెబుతాలే! ఇంకెట్లు!” అన్నాడు పక పక నవ్వుతూ. అక్కడున్న వారంతా సర్పంచ్ నవ్వుతో కృతి కలిపారు. జరి-గిన అవమానాన్ని తట్టుకోలేని రంగయ్య-

లో దుఃఖం, రోషం, ఆవేశం ఒకదానినొక-టి పెనవేసుకొని పెల్లుబుకుతున్నాయి! కాని తాను బలహీనుడు! నిరుపేద! నిస్సహాయుడు! అంగబలం, అర్థబలం పుష్కలంగా ఉన్న ఆ మదాంధులను ఏమి చెయ్యగలడు! ‘పేథవాని కోపం పెదవికి చేటు’ అనే సామెత ఇంకా సజీవంగానే ఉన్నది కదా!

భుజాన ఉన్న తుండుగుడ్డను తీసి నోటి-కడ్డం పెట్టుకుని, కుమిలి పోతూ అక్కడి నుండి నిష్క్రమించాడు రంగయ్య.

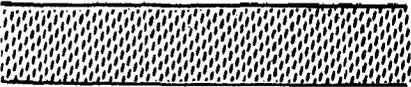
“పిచ్చినాయాలు!” అంటూ చుట్ట-ముక్కను నేలపై విసిరికొట్టాడు సర్పంచ్. అందరూ గలగలా నవ్వారు.

ఎంత కూలినా చీసుకుని బ్రతికేవా-డైనా రంగయ్య పొరుషంగల వ్యక్తి! అత్యాధి-మానం కలవాడు. ఆనాటినుండి ఆ సర్పంచ్ ఆవరణలోకే కాదు, ఆ వీధివైపు కూడా వెళ్లడం మానుకున్నాడు! పాపం, ఆ అల్పజీవి అంతకంటే ఏమి చెయ్యగలడు?

* * * * *

ఎంత పనికిరాని వస్తువని తృణీకరించి-నా దానితోనూ ఒకప్పుడు అవసరం వస్తుంది! అలాగే ఇప్పుడు ఖడ్గమృగంలాంటి ఆ సర్పంచుకు తూనీగలాంటి రంగయ్యతో అవసరం వచ్చిపడింది!

సంక్రాంతికిని తల్లిగారింటికి వచ్చిన

సర్పంచ్ గాఠి ఏకైక పుత్రికా రత్నం యాదాలాపంగా తన పెరట్లోని బావిలోకి తొంగి చూచింది. ఆమె మెడలో ఉన్న పది తులాల బంగారు గొలుసు- కొక్కీ వదులుగా నుందో ఏమో- సరైన జారి బావిలో పడిపోయింది! ఆమె గాభరా పడిపోయి, సరుగెత్తుతల్లి తల్లితో చెప్పింది. ఆమె భర్తను పిల్చి, భయపడుతూనే, అమ్మాయివల్ల జరిగిన పాపపాటును తెలియజేసింది. ఆ మాట వింటూనే సర్పంచ్ నిరుత్తరుడైపోయాడు! ఎందుకంటే-

అది పన్నెండు నిలుపుల లోతుగల పురా-తనమైన బావి. అంటే దాని లోతు 72 అడుగులన్నమాట! వైగా- ఆ బావికి మంచి ఊట ఉండేమో- నిరంతరం నిండుగా ఉండి నీలాలను బరికిస్తూ ఉంటుంది. ఆ ప్రాంతానికల్లా ఆ బావిలోకి దిగగల ఒకే ఒక మొనగాడు రంగయ్య మాత్రమే! అది స్మరించాక సర్పంచ్ కలవరపడిపోయాడు. అతని బుర్రలో ఇంకా మూడేళ్లనాటి ఆ సంఘటన మెదులుతూనే ఉంది! ఆ నాటి నుండి రంగయ్య ముఖాన్ని తనకు చూపడం జరగలేదు! అంతేగాదు- అతడు తను ఏదీలోకి గూడా అడుగు పెట్టకుండా భీష్మించుకోవడం ఆయనకెరుకే! అందుకనే ఇక ఆ గొలుసు మీద ఆశ పడుకున్నాడు!

కాని, ఇంటిలో ఆడవాళ్ల పోరుపడలేక తన వద్ద లెక్కలు చూచే గుమాస్తా పంతులును సంపాద్య ప్రయత్నించి చూడమని. పంతులు రంగయ్య వద్దకు వెళ్లి నయనా భయానా చెప్పి చూచాడు. అతడివిత్తులు పారక- ఇక లాభంలేదనుకుని తిరిగొచ్చి రంగయ్య మొండి పట్టుదలను గురించి సర్పంచ్ కు తెలియపరిచాడు.

ఇప్పుడు విషయం నలుగురిలో పడింది. సర్పంచ్ అహం దెబ్బతిన్నది! ఎందులోను అపజయ మెరుగని తాను ప్రయత్నించి విఫలమయ్యాడు! “కూటికి గడిలేని ఒక అనా-మకుడు నన్ను నిర్లక్ష్యం చేస్తాడా? సరే, వాడి సంగతి తర్వాత చూస్తాను!” అని తలను వంకించాడు క్రోధాతిశయంతో.

ఇంతలో ఎవరో చెప్పారు- నమీసంతోనే ఉన్న ఏదో గ్రామంలో ఎవరో ఒక గజ ఈతగాడున్నాడని! తక్షణం అతనిని పిలుచుకు రమ్మని మనిషిని తరిచాడు.

సమయానికి ఆ గ్రామంలో ఆ ఈతగాడు లేడు. అతడు వచ్చే సరకు ఉండి పురునా-డుదయాన్నే వెంటబెట్టుకోవచ్చాడు ఆ వెళ్ళిన వ్యక్తి. ఈతగాడు వస్తూనే బావిచుట్టూ గలగల నాలుగుసార్లు ప్రదక్షిణం చేసాడు. గంభీరంగా కనుపించే ఆ బావిలోకి దిగను

వర్షం కురిసిన రాత్రి

కరువుతో అల్లాడు భువనము
ప్రజల చూపుల్లో ఆకలి కురిసిన రాత్రి
తిండి బరువుతో జోగి దివిసము
ప్రజల్లో అమృతం కురిసిన రాత్రి
నిత్య సమస్యలతో తపించే
త్రాకంతు నీమ
జనుల్లో వర్షం కురిసిన రాత్రి!

-మల్లంపల్లి విజయకుమార్

ధైర్యం చాలలేదు. “లోతు ఏ మాత్రం ముంటుంది?” అని అక్కడ ఉన్న ఒక ముసలాయన్ను అడిగేడు గునగునగా.

“పన్నెండు నిలుపులు బాబూ!” అన్నా-దాయన పకేకే కంఠంతో. ఆ మాట వినగానే అతని గుండె రుట్టుకుంది!

కాని అక్కడ గుమిగూడి ఉన్న వారంతా అతడిని ఊపిరి తీసుకోనిస్తేనా! ఆడా, మగా అందరు “సరవాలేదు, దిగు!” అని ప్రోత్సహించసాగారు. “గొలుసును తీసివ్వానంటే వందరూపాయలు బహుమానంగా ఇస్తా!” ఆశ పెట్టాడు సర్పంచ్.

ఆ గజ ఈతగాడు ఇక విధిలేక బావిలోకి దిగాడు. రెండు మూడు సార్లు మునకేసి వచ్చి, “అబ్బే, లేదండీ!” అన్నాడు నీళ్లు కారే తలను విదిరిస్తూ.

“బాగా వెదికినవా?” అడిగాడు సర్పంచ్ ఆతృతగా.

“వెదికానండీ! గొలుసు కనుపిస్తేనా? నూది పడ్డా లేగలనండీ! మీ గొలుసు కనిపిస్తే ఎందుకు తేలేనండీ?” వట్ల తుడుచుకు ని పాడి బట్టలు వేసుకోసాగాడు.

సర్పంచ్ ఆలోచనలో పడ్డాడు. అతని మెడకులో తలాలను ఒక దురూపా మెదిలింది! “బావిలో గొలుసు వద్ద సంగతి రంగయ్యకు తెలుసుగదా! వాడు రాత్రికి రాత్రే వచ్చి బావిలో దిగి గొలుసును యెత్తకపోయిందో ఏమో! లేకపోతే- ఈ గడితగాడికి గొలుసు ఎందుకు కనవడలేదు? కచ్చితంగా అదే జరిగిందంటే!”

ఈ ఆలోచన రాగానే సర్పంచ్ పండ్లు పలుపలు కొరుకుతూ ఆ నాలుగు గ్రామాల కూడలిలో ఉండి పోలీసు స్టేషను వైపుకు వేగంగా నడక సాగించాడు పంతులును వెంటబెట్టుకుని. ఇంత జరుగుతున్నా సర్పంచ్ బావనురది పత్రాలేడు!

* * * * *
“ఎవరూ గుడిసెలో?” కర్కశమైన ఆ పిలుపుకు “ఏంది సామీ!” అంటూ వెలుపలికి వచ్చాడు రంగయ్య. ఎదురుగా యమ-దూతల్లాగా నిలువ బడున్న ఇద్దరు పోలీసులను

చూచి గొతుక్కుమన్నాడు.

“నీవేనా రంగయ్యపు?” అడిగాడొక పోలీసు రంగయ్యను ఎగాదిగా చూస్తూ.

“అవును సామీ!” నమ్మదిగా గొంతును పెగల్చుకుని అన్నాడు రంగయ్య.

“అయితే పద- స్టేషనుకు!” లాఠీని మెడ మీద పెట్టాడు.

“నేనేం నేరం చేసినా సామీ?” గొంతు-లో మాట్లాడుతున్నాడు రంగయ్య.

“ఏమో! స్టేషన్ కు పద! అక్కడే తలుస్తది నీ నేరమేందో!” అని రంగయ్యను ముందుకు నెట్టుకుంటూ తను వెంట తీసుకుపోసాగారు. అది చూచిన చిన్ని భోరున విలపించసాగింది.

స్టేషన్ లో- ఇన్స్పెక్టరు ముందు నిలిపా-రు రంగయ్యను. ఎన్.ఐ.- “నిన్నటి రాత్రి నీవు సర్పంచ్ గారి బావిలోకి దిగావట, నిజమేనా?” కఠినంగా ప్రశ్నించాడు. రంగయ్య దిగ్భ్రాంతి చెందుతూ-

“అయ్యా! నేనా? వాళ్ల బాయి దగ్గర నాకేం పనయ్యా?” అన్నాడు రంగయ్య అపూయకంగా. ఎన్.ఐ. కోపం సరైన నూట పది డిగ్రీలలోకి వెల్లింది!

“ఒరే మసలి ముండా కొడకా! దొంగ కూతలు కుయ్యకురా! అర్ధరాత్రి వేళ సర్పంచ్ గారి బావిలో దిగి బంగారం గొలుసును కాజేసి, ఏమీ ఎరగనట్లు నటిస్తావురా? అసలా బావిలోకి నీవు తప్ప యింకెవరూ దిగలేరని గ్రామస్తులంతా చెబుతున్నారు గదా! ఇచ్చితంగా నీవే తీశావు! చెప్ప, ఆ గొలుసు నెక్కడ పెట్టావ్?” అరిచాడు బిగ్గరగా.

“రామ రామ! నాకేం పాపం తెలియద-య్యా! నేను నిన్న రాములమ్మ సెలో పనిచేసి, రేత్రి పొద్దులో యింటికి వచ్చినా! ఇంత సంగటి దిసి పడుకున్నా! పేనమెట్ట బొయ్యందో యెరికేలేదు! అంతేగాని నాకేం తెలవ దయ్యా! సత్రే పెమానకంగా, నా బిడ్డ సాచ్చిగా చెబుతుండా సామీ!” అంటూ రంగయ్య గట్టిగా చెంపలేసుకున్నాడు.

ఎన్. ఐ. ఆగ్రహోదగ్రుడయ్యాడు. గుడ్డు-రుముతూ-

“ఏరా ముసలోదా! నా దగ్గరలా నీ కల్లబొల్లి కూతల! ” ఫట్ మంది రంగయ్య వీపు మీద లాఠి దెబ్బ.

“చెప్ప! లేకపోతే నీ ఎముకలిం చేస్తా!” మల్లీ ఫట్ ఫట్!

“ఓరి నాయనో! ఓయమ్మో! నేనేమరు-గను దేవుడో!” శోకండాలు పెట్టుసాగేడు రంగయ్య మెరికలు తిరిగిపోతూ.

“చెప్పరా, దొంగ రాస్కాలో!” ఫలా ఫట్! దెబ్బ మీద దెబ్బ! రంగయ్య బడుగు దేహం హాసమై పోతున్నది! పాపమా వృద్ధుడు ఆ

దెబ్బలకు ఓర్పుకోలేక హాహాకారాలు చేస్తున్నాడు!
 “చెప్పరా చెప్ప!” ఇన్ స్పెక్టర్ కొంచెం అలుపు తీర్చుకుంటున్నాడు!

ఇంతలో రంగయ్య బుర్రలో తలాలన ఏదో స్ఫురించింది! వెంటనే-

“సామీ! ఈ ఒక్క మనవి అలకించడం య్యా! ఆ బాయిలో దిగేవోడు యీ పక్కలేడు? ఆ మాట నిజం! వాడెవరో దిగి సూసినాడంటే నాకు నమ్మకం కుదరడంలేదు! నేనే దిగి సూత్రాను! నన్నా బాయికాడికి తీసుకు పోండి సామీ! వా అనుమానం తీర్చుకోసిండి సామీ!”

అని ఏడవసాగాడు.

ఏ కళ నున్నాడో గాని ఎన్. ఐ. అందుల కంగీకరించాడు.

వెను వెంటనే ఎన్. ఐ. మరి ఇద్దరు పోలీసులు రంగయ్యను వెంట బెట్టుకుని సర్పంచ్ యింటి వద్దకు వచ్చారు. రంగయ్య అవమాన భారంతో - శిరస్సును పూర్తిగా వంచుకుని తిన్నడై - దెబ్బని మీద భారం పేసి - వాళ్ళతోట బావి దగ్గరకు నడిచాడు. వారిని చూస్తూనే సర్పంచ్, ఆయన పరివారం బావి దగ్గరకు వరుగెళ్లారు.

“దిగరా, దిగు!” అని ఎన్. ఐ. గర్జించగానే రంగయ్య నెమ్మదిగా- మొల వంచెను గట్టిగా వైకి ఎగ్గట్టి, గోచీని దిగించాడు. బావి వైస గిలక

దిగించిన దూలానికి ఒక చేంతాడును గట్టిగా దిగించాడు. దాన్ని అసరాగా చేసుకుని - ఘర సరలోనికి దిగి- చేంతాడును వదిలి - బుడుంగున వీటిలోకి వెళ్లిపోయాడు!

అందరూ బావి చుట్టూ నిలువబడి లోపలికి ఆతృతగా చూస్తున్నారు. వీటి వైకి బుడ బుడమని బుడగలు వస్తున్నాయి! నిముషాలు గడుస్తున్నాయి! ఎన్. ఐ. క్షణ క్షణానికి వాచీ వంక చూస్తున్నాడు. ఒకటి.... రెండు.... మూడు.... వాలుగు.... ఐదు నిముషాలు కావస్తుండగా బుడుంగున నీళ్ళ వైకి వచ్చా- డు రంగయ్య. వోటిలోని నీటిని ఉమ్మి, చేంతాడును అంది పుచ్చుకొని చక చకా వైకి ఎగ్గలాకి వచ్చాడు. తలపై నుండి క్రిందికి నీళ్ళు కారి పోతున్నాయి. గడ గడ వలుకుతూ మొలలో దోపుకోసున్న గొలుసు ను తీసి ఎన్. ఐ. చేతిలో పెట్టాడు! అందరూ సంభ్రమాశ్చర్యాలలో మునిగిపోయారు! ఎన్. ఐ. చిరునవ్వుతో గొలుసును నర్చించుకు అందించాడు. గొలుసును అందుకున్న సర్పంచ్ ముఖం క్షణాలలో గంభీ- రంగా మారిపోయింది! క్రూరంగా చూస్తూ -

“వా అనుమానం నిజమే అయ్యింది సారే! నిన్నటి రాత్రి వీడే ఆ గొలుసును బావిలోంచి ఏ బొక్కలోనో దాసి పెట్టుంటాడు! అందుకనే

నిన్న ఆ గజీతగానికి కనపడక పోయింది. ఈ ముసలోడు మీ దెబ్బలకు తట్టుకోలేక సరా సరి తాను పెట్టిన చోటికెళ్లి గొలుసు తెచ్చిచ్చాడు! నా కోసరం మీరు శ్రమపడ్డందుకు నమస్కారాలు!” అన్నాడు.

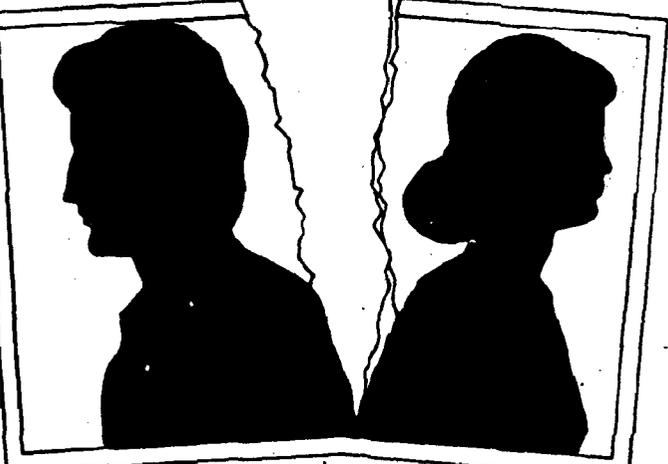
ఆ మాటలకు అందరూ ఆశ్చర్య చకితు- అయ్యారు. కాని రంగయ్య గుండె లకు ఈటెల్లా తాకినై అతని మాటలు.

కోపాన్ని, దుఃఖాన్ని లోలోపలే దిగ్గమింగి, “నన్ను వదిలెయ్యండి సామీ! యెళ్లిపోతా!” అని ఎన్. ఐ. ని వేడుకున్నాడు. ఆయన ఒక్క క్షణం అలోచించి -

“ఒరే ముసలోడా! కనికరంతో నిన్ను ఇప్పటికి వదిలిపెడుతున్నా! ఇంకెప్పుడూ ఇలాంటి దగాకోరు పనులు చెయ్యమూక! వెళ్లు!” అన్నాడు అసహ్యించు కొన్నట్టుగా.

రంగయ్య గ్రుడ్ల నీరు గ్రక్కుకుంటూ, కాళ్ళు తడబడుతుండగా నెమ్మదిగా యిట్లు చేరా- డు. చిన్ని తండ్రిని చుట్టుకుని బాపురుమంది. వేదవారి నిజాయితీ. సోదెలోకి కూడా రాదన్న సత్యాన్ని ఎరుగని అమాయకులు!

తెల్లవారేసరికి ఆ గుడిసెను ఖాళీ చేసి, అసలా గ్రామాన్నే వదిలి ఎటో వెళ్లిపోయారు అభిమానధనులైన ఆ తండ్రి తనయలిద్దరూ!

జీవితం కష్టమైంది. పనిలో ఉద్రిక్తత, ఇంట్లో సమస్యలు. నీ శరీరానికి హాని కల్పించే విధంగా మనసును మలుస్తాయి. దీనితో నిస్పృహతో కూడిన మందగోచితనం, నిర్విర్యం, మానసికంగా, శారీరికంగా అలసట, నిస్పృతువ సంక్రమిస్తాయి. కాని ఇప్పుడు ఈ సమస్యలన్నిటికీ గట్టి మందు ఉంది. “వైద్యనాథ్-విటా-ఎక్స్”. కేవలం రోజూ రెండు మ్త్రాలు వేసుకోండి. మిమ్మల్ని చూసుకుని మీరే ఆశ్చర్యపరచారు.

వైద్యనాథ్ విటా-ఎక్స్

మరీమరీ చురుకుదనానికి-శక్తికి.

అన్ని ప్రముఖ మందుల షాపులలో దొరుకుతుంది

**జీవితంలోని ఉద్రిక్తతలు
మిమ్మల్ని మందగొడిగా
చేస్తున్నాయా?**

**Baidyanath
VITA-EX**

ENRICHED WITH SHILAJEET

B/VITA/IT.